

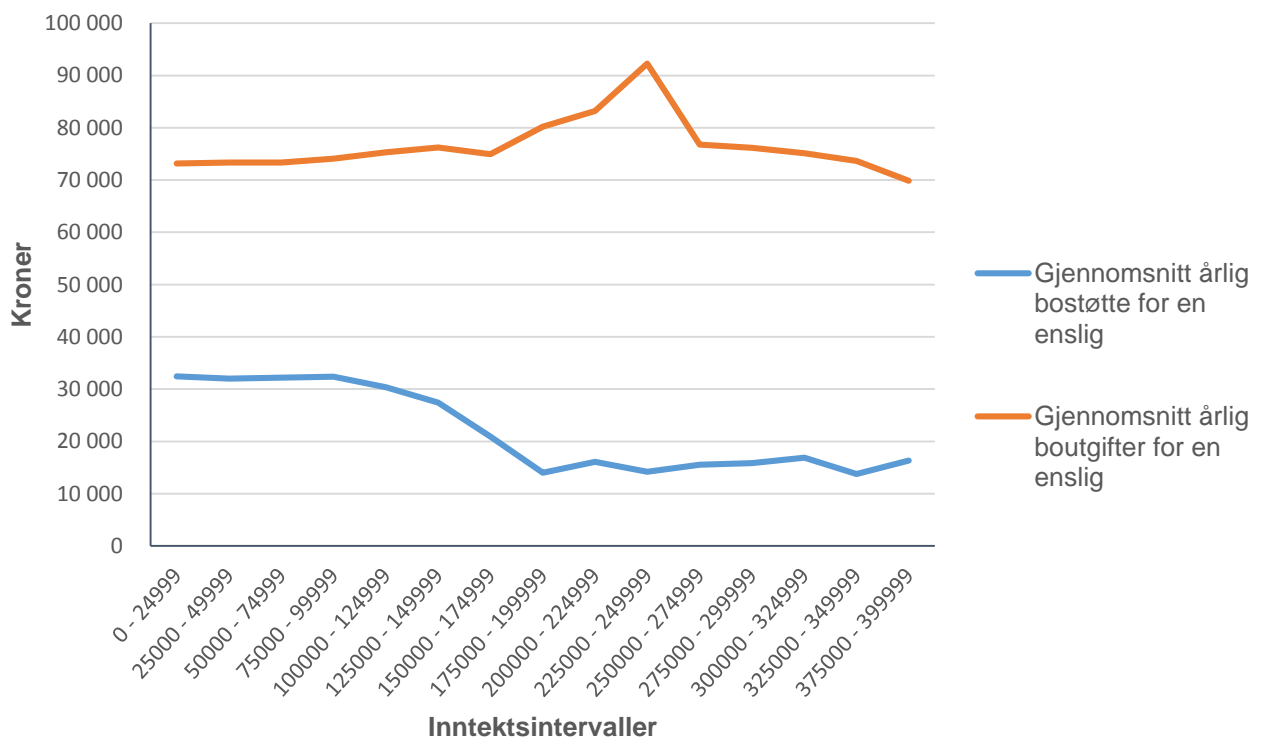
Vedlegg III Analyse av bostøtte

Formålet med bostøtten er ifølge lov om bustøtte «... å sikre personer med låge inntekter og høge buutgifter ein høveleg bustad». Bostøtten er avhengig av søkers inntekter og utgifter. Dette innebærer at støtten rettes inn mot målgruppen – husstander med lave inntekter og høye boutgifter.

Bostøtten skal medvirke til at personer skal kunne bo i en egnet bolig. Dette innebærer at behovet for bostøtte bør knyttes til en vurdering av hvilke boutgifter som må påregnes for en egnet bolig for en viss type husstand i et lokalt boligmarked. En slik vurdering gjøres i dag indirekte gjennom fastsettelse av boutgiftstakene. Bostøttens størrelse og boutgiftstakene får stor betydning for eventuell utbetaling av sosialhjelp til dekning av boutgifter. Bostøtten bidrar også til at personer med lav inntekt og behov for tilpasning boligen, som følge av f.eks. en funksjonsnedsettelse, kan bli boende i sin i egen bolig og ikke måtte flytte på institusjon.

Bostøtte er en rettighetsbasert ytelse. Sammenhengen mellom inntekt, boutgifter og bostøtte vises for enpersonshusstander i figur 1. Figuren viser at de gjennomsnittlige årlige boutgiftene er relativt sett ganske like avhengig av inntektsintervall for bostøttemottakerne.

Figur 1 Boutgifter i forhold til bostøtte og inntekt, desember 2014

Antall bostøttemottakere blir færre fra år til år. Antallet per desember 2014 er 2,1 prosent (2 400) lavere enn per desember 2013. Samtidig har reguleringen av boutgiftstak per 1. desember 2014 bidratt til at den gjennomsnittlige utbetalingen har økt. Samlet ble det utbetalt 0,6 prosent mer i desember 2014 enn i desember 2013. Endringen i boutgiftstakene medførte også at andelen mottakere med boutgifter ut over taket som godkjennes, ble redusert.

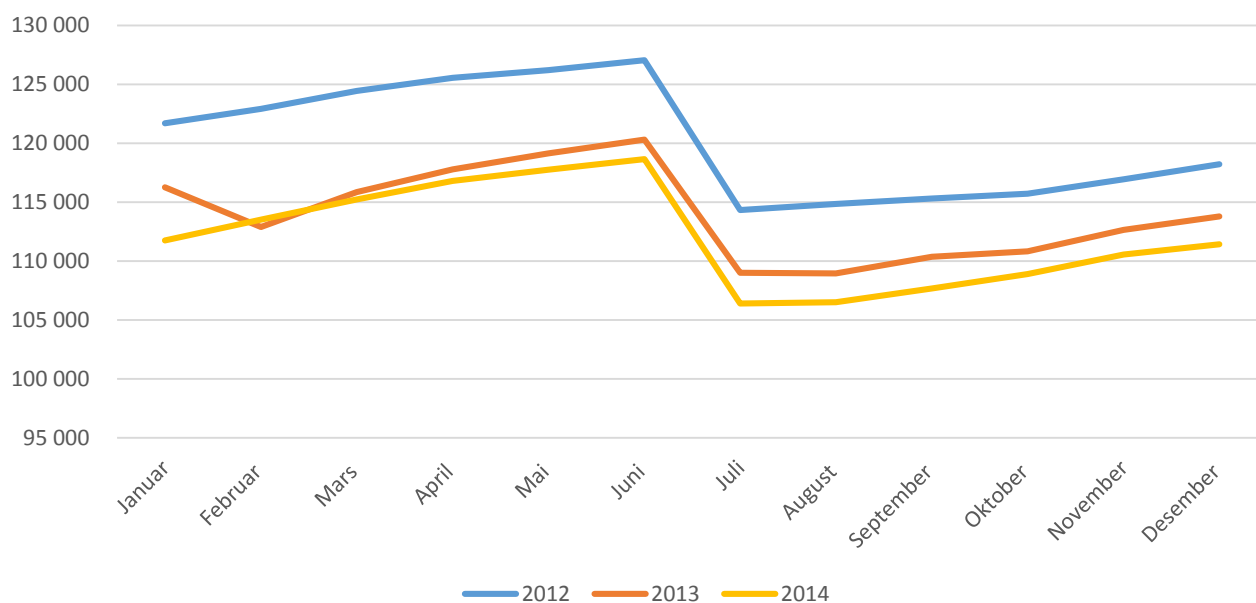
Tabell 1 Antall som mottok bostøtte hele eller deler av året, gjennomsnittlig antall og gjennomsnittlig utbetalt bostøtte per måned

	2013	2014
Individuelle husstander	148 300	144 740
Gjennomsnittlig antall per måned	114 400	112 300
Gjennomsnitt bostøtte per måned	kr 2 127	kr 2 185

For å redusere boutgiftene for dem som har høyest boutgifter økte boutgiftstakene for alle mottakere fra 1. januar 2014. Store husstander (barnefamilier) fikk den største økningen. Endringen av andelen av mottakerne som har boutgifter over boutgiftstakene (maksimalgrensene) er en indikator på om endringen i bostøttetakene treffer mottakere med høye boutgifter. Per desember 2013 hadde 67 prosent av mottakerne boutgifter ut over øvre grense. Ved tildelingen av bostøtte i januar 2014 var antall mottakere med boutgifter over tak redusert til 65 prosent. I perioden fra januar 2014 til desember 2014 har i midlertid andelen med boutgifter over tak økt igjen og tall pr. desember 2014 viser at det er 70 prosent av mottakere hadde boutgifter over øvre grense.

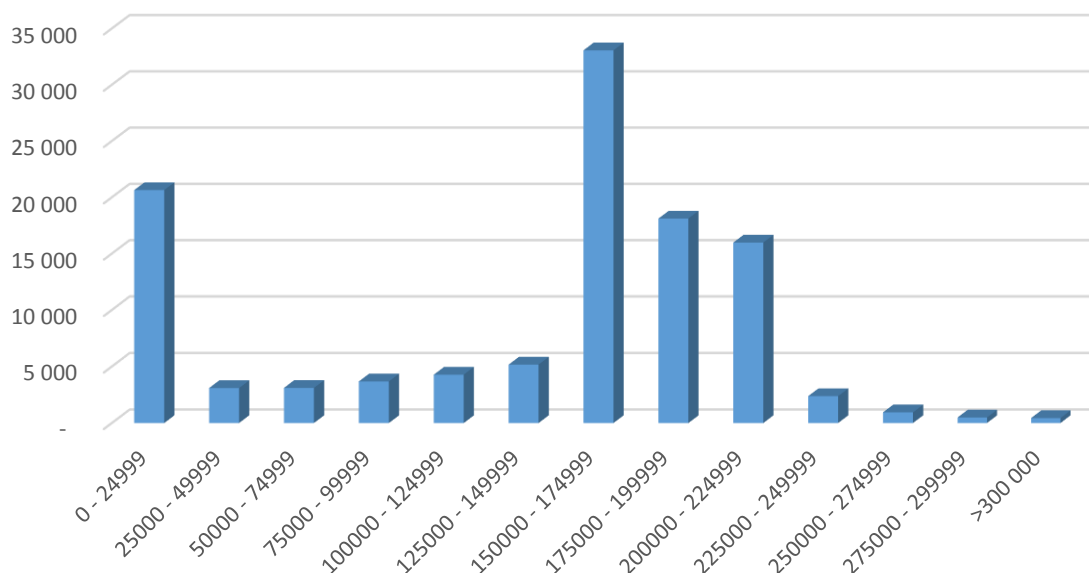
Utviklingen i antall mottakere og utbetalte midler er i takt med Husbankens forventninger. Sesongvariasjonen innebærer en viss tilvekst fra måned til måned, men en større nedgang i forbindelse med at nye likningsopplysninger tas i bruk ved vedtakene for juli. Dette medfører et særlig høyt antall avslag i juli og vesentlig færre søkere i august, se figur 2.

Figur 2 Bostøttemottakere – månedsvis (2012-2014)

En fordeling av bostøttemottakere etter husstandens inntektsnivå fremgår av figur 3. Av figuren fremgår at et stort antall husholdninger har meget lav eller ingen skattbar inntekt. Det største antallet husholdninger har en skattbar inntekt på mellom 150 000 og 175 000 kroner.

Figur 3 Antall bostøttemottakere etter husstandens inntektsnivå, desember 2014

Den totale avslagsandelen har gått svakt ned fra 2013 til 2014, jf. tabell 2. Husstander med midlertidige ytelser eller uten trygdeytelser har fortsatt den største avslagsandelen på henholdsvis 5,6 og 6,8 prosent i 2014.

Tabell 2 Avslagsandeler i ulike husstandstyper i bostøtte 2013 og 2014

	2013	2014
Totalt	5,2 %	5,1 %
Unge uføre	3,0 %	3,2 %
Uføre for øvrig	4,1 %	4,0 %
Eldre enn 64 / andre pensjonister	3,5 %	3,4 %
Husstander med midlertidige trygdeytelser	6,0 %	5,6 %
Husstander uten trygdeytelser	7,1 %	6,8 %

For å øke forståelsen av forhold som gir avslag på søknad om bostøtte, er disse avslagene delt opp etter om det er eksisterende mottakere eller nye søkere, se tabell 3. Avslagsprosenten er vesentlig større for nye søkere jamført med dem som allerede mottar bostøtte, 42,7 prosent jamført med 2,8 prosent. Den vanligste avslagsgrunnen er forhold mellom inntekt og boutgift, 56,2 prosent for eksisterende mottakere og 64,5 prosent for nye søkere. Den høye avslagsprosenten for nye søkere kan være en indikasjon på at husholdningene har vanskeligheter med å beregne hvorvidt de har krav på bostøtte. I tillegg er det flere kommuner som setter som krav for å få sosialhjelp at mottaker må ha søkt om bostøtte.

Tabell 3 Avslag på søknad om bostøtte 2014, eksisterende mottakere og ny søkere

	Eksisterende		Nye	
Antall søknader	1 339 965		79 615	
Sum avslag/avslagsandel	38 089	2,8 %	33 979	42,7 %
<i>Herav</i>				
Ingen støtteberettigede personer i husstanden	431	1,1 %	890	2,6 %
Forholdet boutgifter/inntekt gir ikke grunnlag for bostøtte	21 407	56,2 %	21 932	64,5 %
Boligkravene er ikke oppfylt	393	1,0 %	1 652	4,9 %
Husstanden ikke registrert i folkeregisteret pr. situasjonsdato	12 485	32,8 %	5 628	16,6 %
Søknad innlevert for sent	7	0,02 %	13	0,04 %
Manglende opplysninger eller dokumentasjon	1 496	3,9 %	2 033	6,0 %
Hovedperson er død	63	0,2 %	0	0,0 %
Inntektsanslag over grense	1 133	3,0 %	1 446	4,3 %
Manglende samtykke til behandling av personopplysninger	674	1,8 %	385	1,1 %
<i>Oppdeling av avslag grunnet inntekt/boutgift</i>				
Antall avslag, forhold boutgift/inntekt	21 407	56,2 %	21 932	64,5 %

Gjennomsnittlig årsinntekt for bostøttehusstander har sunket med to prosent fra 2013 til 2014, samtidig som gjennomsnittlige boutgifter har økt med fem prosent og bostøtten med tre prosent i samme periode, som vist i tabell 4. Bostøtten har sunket mest for unge uføre (åtte prosent), men også uføre for øvrig og eldre har opplevd en nedgang. Husstander med midlertidige trygdeytelser, og uten trygdeytelser, har derimot opplevd en økning på henholdsvis tre og fem prosent. Mottakere som eier bolig har fått noe mindre bostøtte, mens de som leier har hatt en økning på tre prosent.

Tabell 4 Antall husstander, gjennomsnittlig inntekt, boutgift og bostøtte, etter type søker og disposisjonsform samt prosentvise endringer fra desember 2013 og 2014

	Antall hushold, des. 2014	Boutgifter per år, 2014	%-vis endring 2013-2014	Inntekt per år, 2014	%-vis endring 2013-2014	Månedlig bostøtte, des. 2014	%-vis endring 2013-2014
Hele landet	111 414	kr 83 971	5 %	kr 136 722	-2 %	kr 2 187	3 %
Unge uføre	14 342	kr 83 305	5 %	kr 211 989	2 %	kr 1 485	-8 %
Uføre for øvrig	16 567	kr 82 641	5 %	kr 169 625	3 %	kr 1 804	-3 %
Eldre	17 212	kr 74 854	5 %	kr 168 684	2 %	kr 1 531	-4 %
Husstander med midlertidige trygdeytelser	24 706	kr 86 817	4 %	kr 139 555	-1 %	kr 2 343	3 %
Husstander uten trygdeytelser	38 587	kr 87 033	5 %	kr 78 549	-2 %	kr 2 805	5 %
Eid bolig totalt	18 153	kr 81 834	5 %	kr 173 157	1 %	kr 1 592	-1 %
Selveie	5 799	kr 81 031	5 %	kr 171 564	0 %	kr 1 561	1 %
Borettslag	10 424	kr 81 604	5 %	kr 174 395	1 %	kr 1 584	-2 %
Eid bolig i sameie	1 809	kr 85 497	6 %	kr 172 205	3 %	kr 1 713	-2 %
Aksjeleilighet	100	kr 88 512	5 %	kr 155 825	-3 %	kr 2 039	0 %
Obligasjonsleil.	21	kr 70 261	3 %	kr 162 632	7 %	kr 1 316	3 %
Leid bolig totalt	93 261	kr 84 387	5 %	kr 129 630	-2 %	kr 2 303	3 %
Kommunal	41853	kr 82 445	5 %	kr 141 085	-1 %	kr 2 346	2 %
Privat	51408	kr 85 967	5 %	kr 120 304	-3 %	kr 2 267	4 %

Av tabell 5 nedenfor fremgår det at boutgiftsbelastningen for bostøttemottakere har økt, både før og etter bostøtte. Vi ser også at den relative avstanden før og etter bostøtte, målt i prosentpoeng, har hatt en liten økning.

Tabell 5 Gjennomsnittlig boutgiftsbelastning* før og etter bostøtte for bostøttemottakere i 2013 og 2014

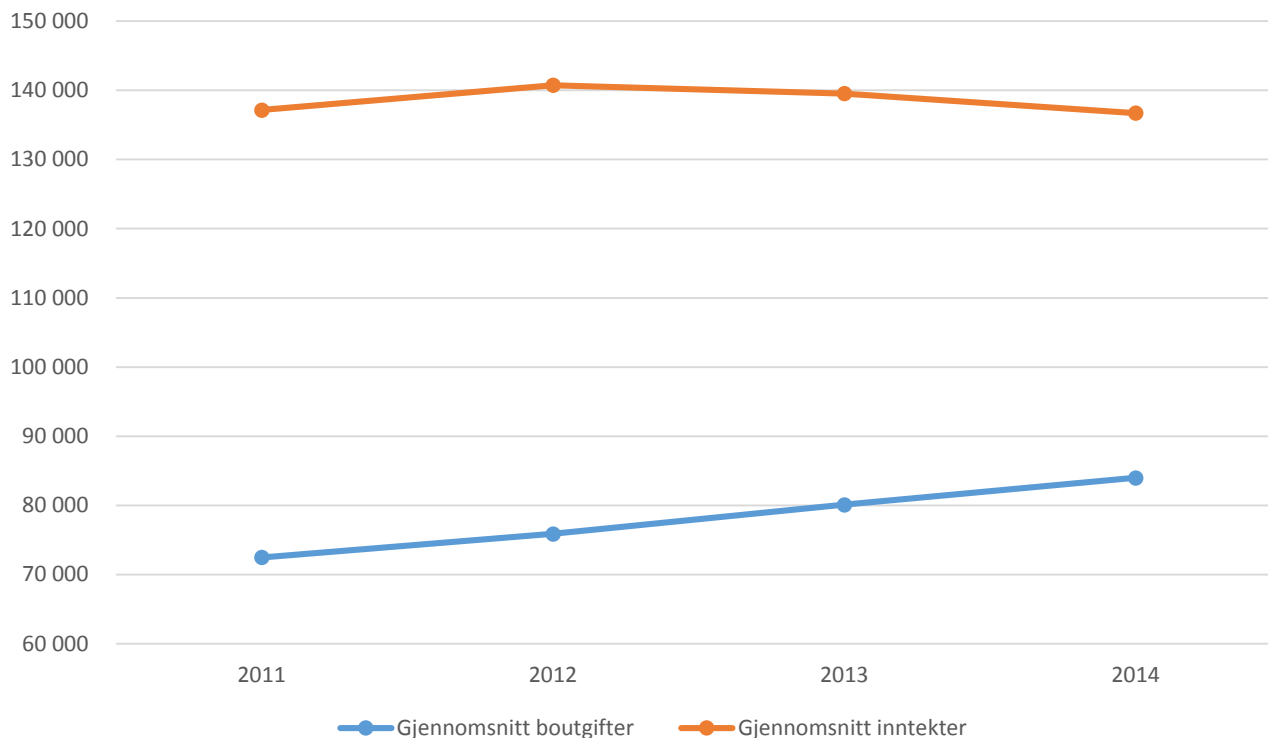
	Boutgiftsbelastning 2013		Boutgiftsbelastning 2014	
	Før bostøtte	Etter bostøtte	Før bostøtte	Etter bostøtte
Gjennomsnitt hele året	56 %	38 %	59 %	40 %

*Sum boutgifter delt på sum inntekter

Utvikling av inntekt og boutgifter

I perioden 2011 til 2014 har gjennomsnittlige boutgifter vokst med 72 477 kroner i året i desember 2011 til 83 971 kroner i året i desember 2014, dette er en vekst på 16 prosent. I samme periode har gjennomsnittsinntektene for bostøttemottakerne vært tilnærmet konstant. I desember 2011 var gjennomsnittlig årsinntekt 137 152 kroner, mens den i desember 2014 var 136 722 kroner. Figur 4 viser gjennomsnittsinntekt og gjennomsnitt boutgifter i desember i årene 2011-2014.

Figur 4 Inntekts- og boutgiftsutvikling, desember 2011 til 2014

Dersom en ser på inntekts- og boutgiftsutviklingen fordelt på brukergrupper, har alle brukergruppene en prosentvis lavere inntektsvekst enn boutgiftsvekst fra desember 2011 til desember 2014. Tabell 6 viser dette.

Tabell 6 Prosentvis endring i boutgifter pr. brukergruppe, 2011-2014

Brukergruppe	Prosentvis endring 2011-14	
	Gjennomsnitt boutgifter	Gjennomsnitt inntekt
Unge uføre	12 %	6 %
Uføre forøvrig	15 %	10 %
Eldre	17 %	6 %
Husstander med midlertidige trygdeytelser	14 %	7 %
Husstander uten trygdeytelser	15 %	-5 %

For gruppen husstander uten trygdeytelser har det vært en negativ inntektsutvikling de siste fire årene, mens de mottakerne som mottar trygd har hatt inntektsvekst. Men alle gruppene har hatt en lavere prosentvis inntektsvekst enn boutgiftsvekst. Det betyr at boutgiftene har økt som andel av inntekt i perioden. Selv om dette kan bli motsvart i høyere bostøtte vet vi at 70 prosent av mottakerne har boutgifter over tak, noe som gjør at for disse vil ikke en økning i boutgiftene føre til økt bostøtte.

Klager i bostøttesaker

I 2014 ble det registrert 10660 klager på bostøttevedtak mot 14000 året før. Av ferdigbehandlede klagesaker gjaldt 59 prosent korrigerings med hensyn til inntektsgrunnlaget. 12 prosent omhandler overstyring av registreringsdata fra folkeregisteret, mens 5 prosent stammer fra endringer i boutgifter eller nye boligopplysninger. 13 prosent av klagesakene medførte ikke vedtaksendringer.

Tabell 7 Klager i bostøttesaker – 2013 og 2014

	2013	2014
Mottatt i perioden	14000	10660
Vedtatt i perioden	13800	10660

Klagenemnda

Saksgangen for en klage på et bostøttevedtak er slik at klagen først vurderes administrativt i Husbanken. Dersom det ikke gis medhold, informeres søkeren om dette, og det opplyses samtidig om at det er anledning til å anke saken inn for klagenemnda.

Tabell 8 Ankesaker til Klagenemnda for Husbanken, bostøtte

	Antall	Medhold	Delvis medhold	Ikke medhold
Bostøtte – ord.	40	3	1	36
Bostøtte- tilbakesøk.krav	*39	3		35
Bostøtte totalt	*79	6	1	71

*En sak er satt på vent

Totalt ble 79 klager som angikk bostøtte anket inn til klagenemnda i 2014, hvorav 78 har fått et endelig vedtak, mens én sak har blitt satt på vent. Kun syv av disse har fått medhold eller delvis medhold i nemnda. Av de ordinære bostøttesakene gjaldt over 65 prosent av klagenes ulik inntekt i forhold til likning.

Tilbakekrav

Ved utgangen av 2013 ble det registrert 417 aktive tilbakekrav, og det ble gjennom året registrert 255 nye tilbakekrav. Tallene for 2014 indikerer dermed en vesentlig økning, da det ble registrert 2 699 nye tilbakekrav, se tabell 3.26. Økningen skal ses i sammenheng med ny lov om bostøtte. Veksten gjenspeiles i den kraftige økningen av totalsummen for innbetaling og utbetaling av tilbakekrav som vist i tabell 9.

Tabell 9 Aktive tilbakekrav, nye saker og saker som er ferdigstilt i 2014

	2013	2014
Nye tilbakekrav registrert i løpet av 2014	255	2 699
Tilbakekravssaker ferdig inndrevet i 2014	97	979
Aktive tilbakekrav	417	2 116

Bostøtten og boutgiftstak

På tross av økningen i takene de senere år, har en stor andel av husholdningen som mottar bostøtte fremdeles boutgifter over boutgiftstakene. Det er store regionale forskjeller i andelen

bostøttmottakere med boutgifter over tak. Fylkesvis er høyest andel med boutgifter over tak i Oslo og Akershus, med henholdsvis 79 og 80 prosent av mottakerne har utgifter over tak. Dette er til tross for at kommunene med de høyeste takene også befinner seg her, og det viser at differensieringen av takene ikke dekker de faktiske utgiftene i disse fylkene. Lavest andel over tak er det i fylkene Oppland og Vest - Agder, hvor henholdsvis 59 og 58 prosent av mottakerne har boutgifter over boutgiftstaket. Dette skyldes i stor grad forskjeller i boligmarkedet i de ulike fylkene.

Om lag 71 prosent av bostøttmottakere med boutgifter over tak har boutgifter som overstiger taket med 10 000 kroner eller mer. Dette innebærer at en takøkning på for eksempel 1 000 kroner per år kun medfører en marginal reduksjon av andelen husholdninger med boutgifter over tak.

Effekt av regelendringer for 2015

To større endringer er gjort i regelverk for 2015. Dekningsprosenten for leietakere i kommunale boliger er senket fra 80 til 76,8 prosent og for eiere og andre leietakere er den økt fra 70 til 71,9 prosent.

Boutgiftstakene er økt med 1 000 kroner per år for alle husholdninger.

To regneeksempler for Oslo viser resultatene av disse endringene for bostøtteutbetaling for enpersonshusholdninger. Regneeksemplet 1 legger til grunn en husholdning som boutgifter og inntekter lik gjennomsnittet for bostøttmottakere i Oslo, mens regneeksemplet 2 illustrerer en husholdning med en kombinasjon av lave inntekter og maksimale boutgifter.

1 Pers, Oslo	Gjennomsnittlig inntekt og boutgift	Inntekt under 90 000 og max. boutgift
	kommunal utleie	
	Endring deknings%	-1 400 -2 051
	Øket tak for husholdninger over tak	768 768
	sum	-632 -1 283
	Eie/andre leietakere	
	Endring deknings%	627 1 083
	Øket tak for husholdninger over tak	719 719
	sum	1 346 1 802

For de fleste husholdninger, det vil si de som har boutgifter over tak og som bor i kommunal utleie, blir bostøtten redusert med i overkant av 600 kroner per år. For eiere og andre leietakere blir det en økning av støtten med i overkant av 1 300 kroner (under forutsetning av husholdningen kan tilgodegjøre seg hele takøkningen). For husholdninger med inntekt under 90 000 kroner og maksimal boutgift reduseres bostøtten med i overkant av 1 200 kroner for kommunale leietakere og for eiere og andre leietakere blir økningen i overkant av 1 800 kroner.

Økningen i påslagsprosent for formue

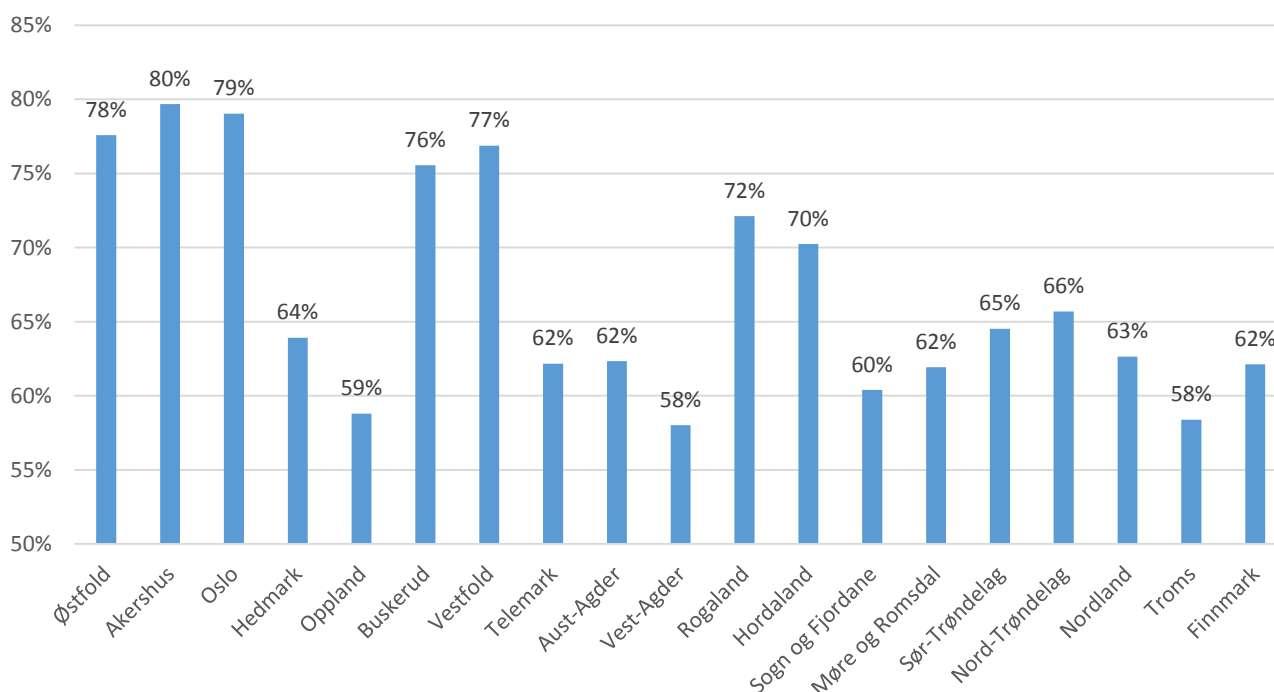
Stortinget har besluttet å redusere utbetalingene av bostøtte til husstander med høy formue. Påslagsprosenten, den andelen av nettoformuen som tillegges inntekten, økes fra 16 til 65 prosent. Det nye tiltaket gjelder fra 1. januar 2015.

Bostøttemottakerne som blir berørt av regelendringen er de som har formue utover fribeløpene. Gjeldende fribeløp for de som bor i leid bolig er 250 000 kroner, mens det er 525 000 kroner for de som bor i eid bolig. Totalt er det om lag 2 600 mottakere som blir berørt av regelendringen (fordelt på 2 200 mottakere i leid bolig og 400 mottakere i eid bolig.) Tall fra desember viser at i overkant 200 husstander som eier egen bolig mister bostøtten helt med de nye satsene for formuestillegg, mens rundt 140 husstander som eier egen bolig får redusert støtte som følge av regelendringen. Videre viser tallene at 1 200 mottakere som leier bolig vil miste bostøtten helt, mens i overkant 1 000 får redusert bostøtte.

Bostøtten og boutgiftstak

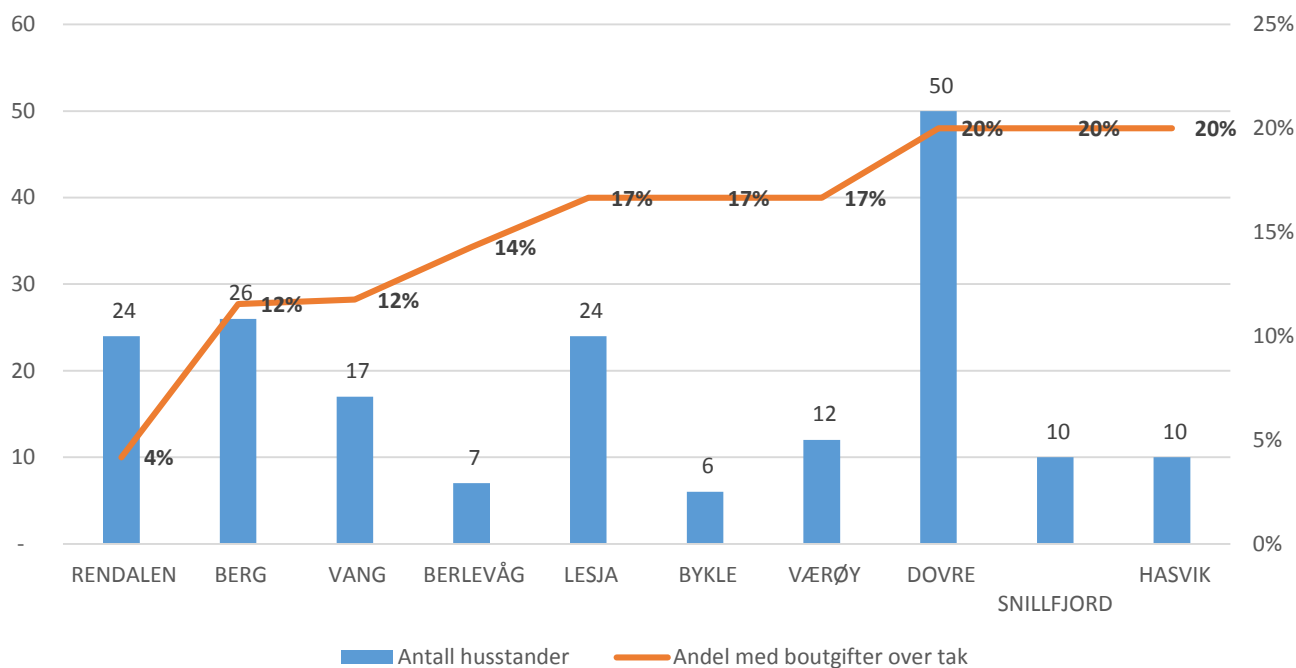
På tross av økningen i takene de senere år, har en stor andel av husholdningen som mottar bostøtte fremdeles boutgifter over boutgiftstakene. Dette fremgår av de følgende figurene.

Figur 5 Andel bostøttemottakere med boutgifter over boutgiftstaket, fylkesfordelt desember 2014

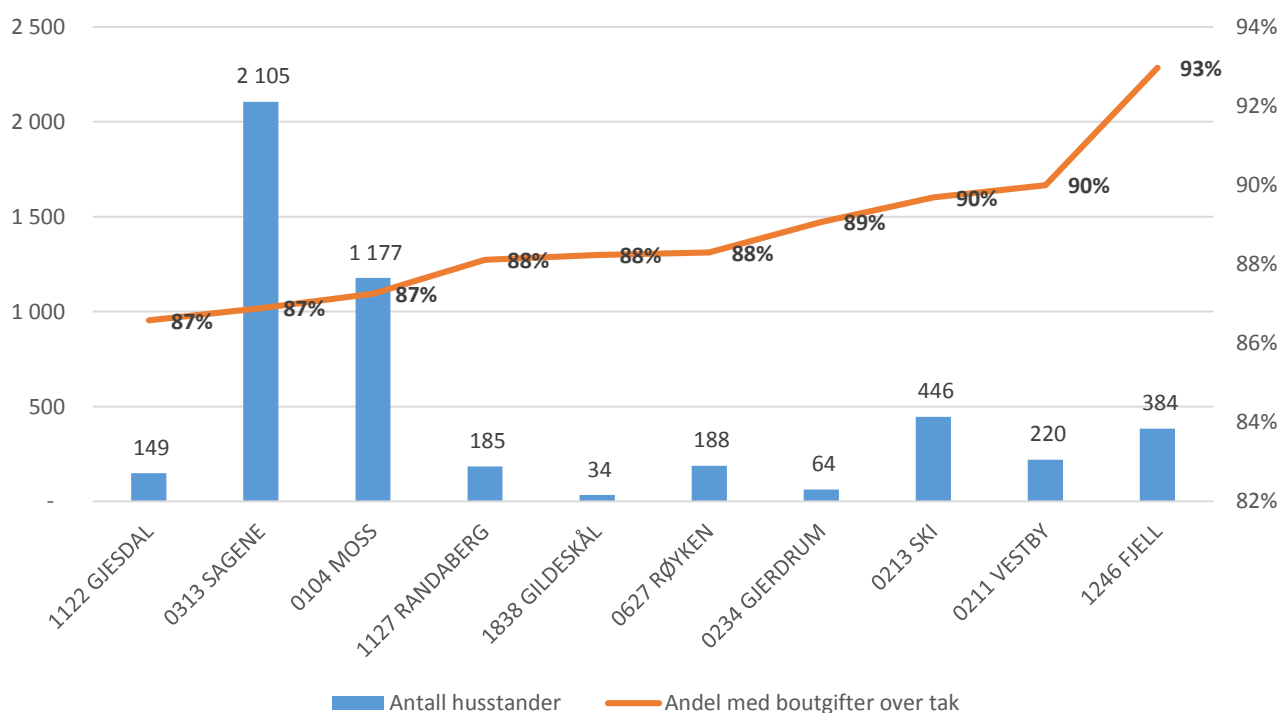

Det er store regionale forskjeller i andelen bostøttemottakere med boutgifter over tak. Figur 6 viser at det fylkesvis er høyest andel med boutgifter over tak i Oslo og Akershus, med henholdsvis 79 og 80 prosent av mottakerne har utgifter over tak. Dette er til tross for at kommunene med de høyeste takene også befinner seg her, og det viser at differensieringen av takene ikke dekker de faktiske utgiftene i disse fylkene. Lavest andel over tak er det i fylkene Oppland og Vest - Agder, hvor henholdsvis 59 og 58 prosent av mottakerne har boutgifter over boutgiftstaket. Dette skyldes i stor grad forskjeller i boligmarkedet i de ulike fylkene.

Figur 6 Kommuner med færrest bostøttemottakere over tak, desember 2014

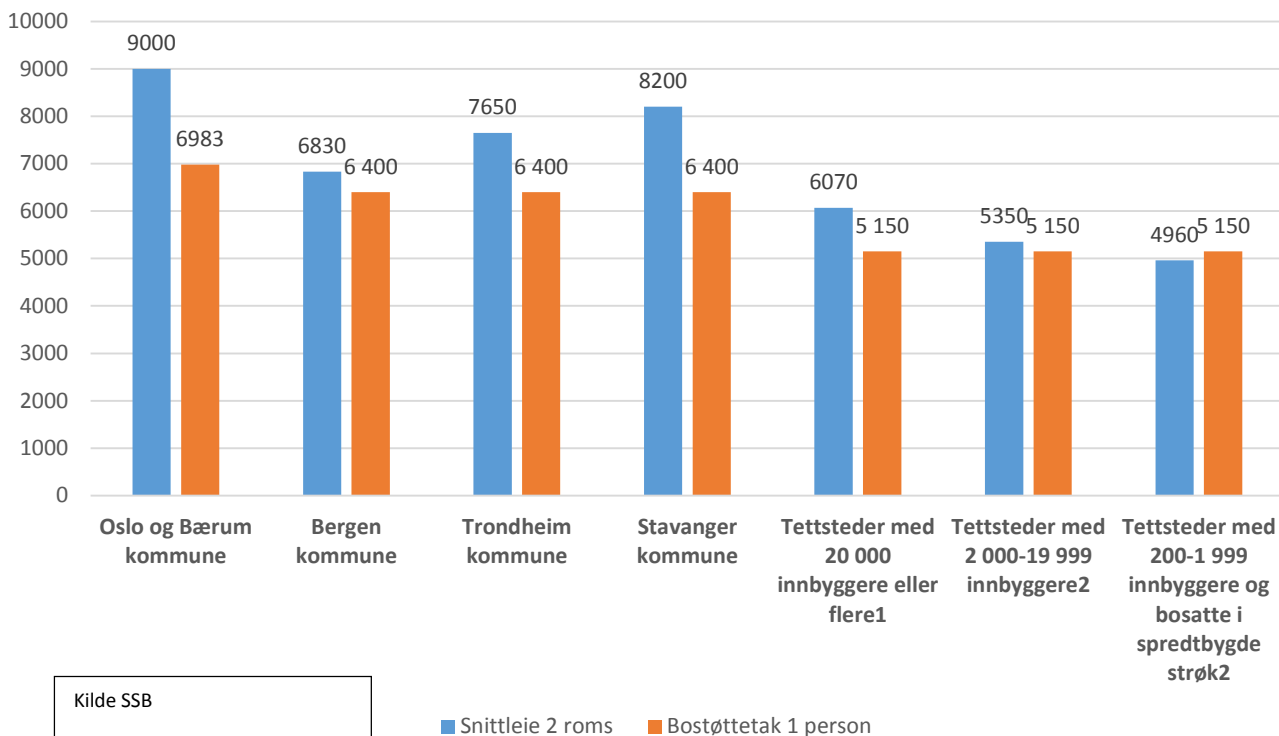
Figur 7 Kommuner med flest bostøttemottakere over tak, desember 2014

Dersom en ser på enkeltkommuner kommer forskjellene i boutgifter og effektene av boutgiftstakene enda tydeligere fram. Figur 6 og figur 7 viser de kommunene hvor det er lavest, respektivt høyest, andel bostøttemottakere med boutgifter over tak.

Figur 8 viser gjennomsnittleie for en 2-roms leilighet i 2013 og boutgiftstaket for én person i 2014. Den viser at mens bostøttetaket er over gjennomsnittsleien i små tettsteder, så dekker det kun 71 prosent av gjennomsnittsleien i Oslo.

Figur 8 Gjennomsnitttleie (leiemarkedsundersøkelsen SSB) og boutgiftstak, 2014

I tabellen under har antall mottakere med boutgifter over tak blitt fordelt etter antall husstandsmedlemmer. Av tabellen fremgår det at om lag 71 prosent av bostøttmottakere med boutgifter over tak har boutgifter som overstiger taket med 10 000 kroner eller mer. Dette innebærer at en takøkning på for eksempel 1 000 kroner per år kun medfører en marginal reduksjon av andelen husholdninger med boutgifter over tak. Effekten på takøkningen vil føre til at om lag 2 800 mottakere i det nederste intervallet vil komme under boutgiftstaket. En takøkning på 2 000 kroner vil føre til at om lag 4 200 vil komme under boutgiftstaket.

Tabell 10 Antall mottakere med boutgifter over tak, fordelt etter husstandsmedlem, desember 2014

Antall husstandsmedlemmer	Totalt	0- 5K'	5- 10K'	10- 15K'	15- 20K'	20- 25K'	25- 30K'	30- 35K'	35- 40K'	40K' og over
		over tak	over tak	over tak	over tak	over tak	over tak	over tak	over tak	over tak
1	54 500	10 600	8 100	9 500	7 500	5 500	4 000	3 100	1 800	4 400
2	11 600	1 700	800	1 600	1 500	1 100	1 100	900	500	2 400
3	6 500	600	500	800	600	700	500	500	300	1 900
4	3 600	400	200	400	400	300	300	200	100	1 300
≥5	3 600	300	200	300	300	300	200	300	200	1 500

Eksempel Oslo

Statistikk for Oslo viser at andelen barnefamilier med boutgifter over tak er mellom 85 og 93 prosent avhengig av antall husholdningsmedlemmer (tabell 2.6).

Tabell 11 Bostøttemottakere med barn i Oslo fordelt etter husstandsmedlemmer, desember 2014

Antall husstandsmedlemmer	Antall mottakere	Sum bostøtte i kr.	Gj.snitt bostøtte årlig i kr.	Gj.snitt boutgifter årlig i kr.	Gj.snitt inntekter årlig i kr.	Andel med boutgifter over tak
Totalt	2 855	10 873 591	45 703	136 395	156 607	88 %
2	724	2 367 656	39 243	121 100	137 425	87 %
3	605	2 146 995	42 585	127 957	146 470	85 %
4	1 103	4 482 716	48 769	141 798	164 278	89 %
≥ 5	423	1 876 224	53 226	160 551	183 933	93 %

Av tabell 2.6 fremgår at det i Oslo er kun elleve prosent av husholdningene med barn som eier eller bor i borettslag. Av leietagere med barn er det 92 prosent som har boutgifter over tak.

Tabell 12 Bostøttemottakere med barn i Oslo fordelt etter eieform, desember 2014

Antall husstandsmedlemmer	Antall mottakere	Sum bostøtte i kr.	Gj.snitt bostøtte årlig i kr.	Gj.snitt boutgifter årlig i kr.	Gj.snitt inntekter årlig i kr.	Andel med boutgifter over tak
Totalt	2 855	10 873 591	45 703	136 395	156 607	88 %
Eie	55	161 439	35 223	113 131	198 703	60 %
Borettslag med videre	272	752 655	33 205	105 787	199 749	59 %
Leie	2 528	9 959 497	47 276	140 194	151 049	92 %

På landsbasis bor 12 prosent av barnefamilier som mottar bostøtte i eieboliger.

Tabell 13 Bostøttemottakere med barn hele landet fordelt etter eieform, desember 2014

Disposisjonsform	Antall mottakere	Andel mottakere %	Gj.snittlig årlig bostøtte	Gj.snittlig årlig boutgift	Gj.snittlig årsinntekt	Andel med boutgifter over tak
Totalt	12 156		3 132	105 614	141 095	76 %
Eie	790	6	2 205	96 643	191 019	72 %
Borettslag med videre	698	6	2 475	100 682	188 018	72 %
Leie	10 668	88	3 243	106 601	134 328	76 %

Effekt av takøkning for sosialhjelpsmottakere

I 2013 var det 120 775 personer som mottok økonomisk sosialhjelp i Norge. Økonomisk sosialhjelp er en rettighet for personer uten mulighet til å forsørge seg selv. Noen får supplerende sosialhjelp ved siden av arbeidsinntekt/trygdeytelser, mens andre har sosialhjelp som hovedinntektskilde (49 152 personer i 2013). NAV-rapporten «Fattigdom og levekår i Norge – Status 2013» viser at totalt 64 prosent av sosialhjelpsmottakerne også mottar bostøtte, og at åtte av ti langtidsmottakere av sosialhjelp får bostøtte i tillegg.

Utmålingsprosenten til bostøtten er 71,9 prosent av husleien/boutgiftene i ordinær bolig og 76,8 prosent i kommunal utleiebolig, hvilket innebærer at for mange sosialhjelpsmottakere må kommunene i tillegg til den veiledende livsoppholdssatsen for sosialhjelp og den statlige bostøtten gi ekstra

sosialhjelp til boligformål. Noen kommuner har kommunal bostøtte, mens andre dekker utgiften gjennom ordinær sosialhjelp.

Ifølge «Fattigdom og levekår i Norge – Status 2013» opplever noen av Navs fylkeskontor at mangel på bolig og høye priser øker presset på sosialbudsjettet i kommunene, noe som igjen kan føre til innstramminger i det samme sosialbudsjettet.

Sosialhjelpen er innrettet slik at mottager har en veiledende sats som han/hun/familien skal leve for etter at ordinære utgifter (bla boutgifter) er betalt. Dette innebærer at en økning i boutgiftstakene ikke vil medføre en økning i disponibel inntekt, men kun en utgifts overføring fra kommune til stat.

Endring av egenandel vs. økning av boutgiftstak. Forskjell i effekter ulike inntektsgrupper mm. Prinsippdiskusjon

Egenandel

En regulering av minste egenandel får effekter for alle bostøttemottagere og påvirke maksinntekt før bostøtte. Denne parameter er den eneste som får effekt for husholdninger med lave inntekter, dvs. de som ligger under 90 000 kroner i dagens system og som har boutgifter under boutgiftstaket. Historisk har minste egenandel blitt regulert med hensyn til minstepensjon, og innslagspunktet for opptrapping av egenandel har startet med inntekter over minstepensjon. En fordel med dette systemet var at minstepensjonistenes bostøtte ikke ble redusert ved en økning av minstepensjonene. I dagens system er marginaleffekten av en økning av minstepensjonen stor med hensyn på bostøtten, og maksinntekten ligger ikke langt over minstepensjonen.

Boutgiftstak

En økning av boutgiftstakene får effekt for alle med boutgifter over tak. Men de siste årenes generelle og små takøkninger får relativt liten effekt på bostøtten og på økning av inntektsgrensene. Effekten på andelen bostøttemottakere med boutgifter over tak blir også liten (jf. tabell 11 over der andelen på boutgifter over tak framgår). Økninger av takene bør ideelt sett holde takt med utviklingen i boutgifter. For husholdninger som har boutgifter over tak, fungerer bostøtten som ett inntektstillegg som påvirker boligkonsumet på samme måte som andre inntektsøkninger. Effekten på boligkonsumet blir dermed liten.